

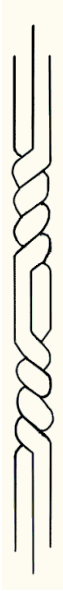
Slujba Sfântului Maslu: istorie și actualitate

«The Sacrament of Holy Unction: History and actuality»

by Petru Pruteanu

Source:

Altar of Reunification (Altarul Reîntregirii), issue: 2 / 2010, pages: 223-242, on www.ceeol.com.

Slujba Sfântului Maslu: istorie și actualitate

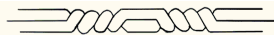
Petru Pruteanu

Abstract: The Sacrament of Holy Unction: History and actuality.

Romanian liturgical bibliography don't know till now a historical and philological approach of the Anointing of the Sick (one of seven Sacraments), even the modern liturgical researchers is offering studies and books on this issue. This is the reason who urged us, on the one hand to make knew the historical moments of development of this service, on the other hand, to approach to the local and actual pastoral problems which clergy or faithfuls meet.

After a short historical touch of the subject of history of Anointing of the Sick texts, we observed a great development between XI-XVII-th century. We also observed, even at the official level all Orthodox Churches have approximately the some rubrics on this subject, the understanding and liturgical practice differ from one to another pretty much, arriving some times to a pietistic exaggerations or to liberal approach concerning this important one of seventh Sacraments of the Chrch.

We also hope this study will fulfill this large liturgical void of Romanian liturgical science. We also are conscious about our to schematic and

resumed approach, but we attempted to offer an opportunity of reflection on this subject to those who are not habituated with scientific approach of Church services in Euchologion.

Keywords: *Anointing of the Sick, evhologhion, manuscripts, liturgical services, history of liturgy, onction, Holy oil.*

I

Sub aspect liturgico-practic, Sfântul Maslu („*Slujba Sfântului Ulei*” / τὸ Ἐὐχέλαιον = *rugăciunea Sfântului Ulei* / *Елеосвящение* = *sfîntirea uleiului*) nu se săvârșește peste tot la fel, iar aceasta atrage după sine și o înțelegere diferită inclusiv la nivel dogmatic. Acest lucru pare straniu și este chiar derutant dacă ne gândim că Maslul este „una din cele șapte Taine ale Bisericii”, dacă nu ținem cont de încadrarea destul de târzie a Maslului în această schemă a „celor șapte Taine”.¹

Nu ne-am propus să facem o istorie detaliată a acestei slujbe, deși în alte limbi s-a scris destul de mult la acest subiect², dar pentru

¹ A se vedea articolul nostru: *Sfintele Taine și numărul lor în Tradiția Ortodoxă*, www.blog.teologie.net. Pentru moment este suficient să amintim că, din primul mileniu, singurele două descrieri mai detaliate ale Tainelor: cele ale Sf. Dionisie Areopagitul și Teodor Studitul, nu amintesc de Sfântul Maslu. Încadrarea în rândul Tainelor se va face abia în sec. XIII-XIV, prin influență scolastică, dar și atunci Maslul era considerat uneori ca un alt aspect al Pocăinței și nu ca o Taină de sine stătătoare.

² Cele mai importante și mai vaste lucrări la acest subiect sunt: Иером. Венедикт АЛЕНТОВ, *К истории Православного богослужения. Историко-литургическое и археологическое исследование о чине таинства елеосвящения*, Сергиев Посад 1917¹, Киев 2004²; Диак. И. Реморов, *Византийское чинопоследование Таинства Елеосвящения* // Referat citit la Conferința teologică internațională: „Învățătura Ortodoxă despre Tainele Bisericii”, Moscova (13-16 noiembrie 2007); M. ARRANZ, *Таинства Византийского Евхология*, vol. II, Москва 2003 (aici se găsesc textele critice ale multor manuscrise vechi); А.А. Ткаченко & Диак. Иоанн Реморов, *Елеосвящение* // articol în Православная Энциклопедия (în continuare ПЭ),

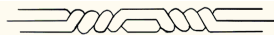
a fi expliciti va trebuie să subliniem câteva aspecte istorice foarte importante:

1. Sf. Maslu este un rit liturgic cu rol taumaturgic, practicat încă din vremea Sf. Apostoli (cf. Marcu 6:13; Iacov 5:14-15), dar într-o formă extrem de simplă. Rugăciuni de binecuvântare a uleiului și ungere cu el a celor bolnavi întâlnim în izvoarele liturgice începând cu secolele II-III și mai departe³, dar acestea nu formau la început slujbe speciale pentru bolnavi, ci erau: fie niște rituri legate de Botez, fie niște practici particulare la care bolnavii se ungeau singuri sau de către alți creștini, cu ulei sfințit de episcop/preot⁴ sau

vol. 18, pp. 325-337; Ioannis Foundoulis, *Dialoguri liturgice*, 3 vol., Ed. Bizantină, Răspunsurile: 64, 148, 312-314, 372; M. С. Иванов, *Историко-богословские аспекты таинства Елеосвящения*, în volumul: «Таинства Церкви. Материалы подготовительных семинаров Международной богословской конференции Русской Православной Церкви. „Православное учение о церковных Таинствах”», Москва, 2007, pp. 136-141. Materialele prezentate în acestea și alte scrieri (pe care nu le-am enumerat) sunt foarte detaliate și pe alocuri excesiv de minuțios abordate, de aceea, pentru studiul de față, am preferat să cităm mai mult după articolul din «Православная Энциклопедия», vol. 18 (vezi mai sus), dar fără a neglija celelalte surse întregitoare pe care foarte atent le-am studiat.

³ Mărturiile încep cu varianta coptă a *Didahiei* (sec. II), unde avem o rugăciune pentru sfințirea uleiului, prelucrată mai târziu de *Constituțiile Apostolice* (sec. IV); apoi continuă cu *Tradiția Apostolică* (sec. III); *Papirusul de la Barcelona* (sec. IV); *Evhologhionul lui Serapion de Tmuis* (sec. IV) – care conține 22 de rugăciuni pentru bolnavi (unele încadrate în Liturghie); *Testamentum Domini* (sec. II/V) ș.a. Este interesant că unele din aceste izvoare vorbesc și despre Sfințirea apei (odată cu cea a uleiului), tot pentru tămăduirea bolnavilor, iar altele prezintă mai multe rugăciuni pentru ulei (unele foarte generale), fără a face o distincție clară între uleiul folosit pentru bolnavi și cel folosit la Botez, la înmormântare sau pentru penitenți; Detalii: A.A. ТКАЧЕНКО, *Елеосвящение* // ПЭ, vol. 18, pp. 327-328.

⁴ Mărturiile despre ungerea de către creștinii simpli cu ulei sfințit anterior de episcop sau preot întâlnim la Tertulian (sec. III) dar și în secolele V-VI, tot în Arus (cf. A.A. Ткаченко, *Елеосвящение* // ПЭ, vol. 18, p. 328).

luat dintr-o candelă.⁵ Nu de puține ori aceste rituri aveau o valență mai mult medicală,⁶ doar că creștinii preferau ca medicament nu un ulei obișnuit, ci unul „binecuvântat” / „sfințit”. Abia mai târziu aceste ungeri ale bolnavilor s-au conturat ca rit bisericesc, săvârșit exclusiv de clerici⁷ și, de regulă, implicând împărtășirea bolnavului

⁵ Și astăzi, când avem un cult atât de dezvoltat, grecii au evlavie să se ungă cu ulei din candelă, fără ca acesta să fie sfințit prin careva rugăciuni speciale. Acest obicei a intrat chiar și în Tipicul bisericesc, care prevede ungerea cu ulei a creștinilor din candela care stă la icoana Sfântului din acea zi sau la o altă icoană cinstită în mod deosebit în acea biserică. Și mai mare este evlavia față de uleiul din candelă care ard în preajma Sfintelor Moaște.

⁶ Sunt cunoscute încă din antichitate efectele medicale ale uleiului (de măsline) în tratarea rănilor deschise, dar și a unor boli interne. Nu putem neglija faptul că și din acest motiv drept „materie a Tainei” a fost ales anume uleiul, dar nu trebuie să neglijăm nici aspectul teologic al acestei „materii”. În limba greacă cuvintele „măslin / ulei - ἔλαιος / ἔλαιον” și „milă - ἔλεος” sunt paronime și chiar omofone. De aceea, atunci când este vorba despre ungeri cu ulei în cult, chiar și astăzi se are în vedere doar uleiul de măsline (cf. Simeon al Thesalonicului, *Tratat*, cap. 291, vol. II, p. 38). Unele rugăciuni (cum este cea de binecuvântarea a „uleiului bucuriei” la Botez ș.a.) chiar fac trimitere la ramura de măslin care a fost adusă lui Noe ca semn al milei lui Dumnezeu. Mai precizăm că rușii pun în paharul cu ulei pentru Maslu și puțin vin (obicei menționat și de Sf. Simeon al Thesalonicului), după pilda Samarineanului milostiv – pericopă care în prezent se citește la prima Evanghelie. Mențiunea de a pune și făină pe masa pe care stă paharul cu ulei, nu poate avea un caracter obligatoriu, întrucât făina respectivă nu se folosește la săvârșirea Tainei și asupra ei nu se citește nici o rugăciune. Unii folosesc farfuria cu făina doar pentru a înfige bețișoarele cu care se unge, iar alții recomandă ca din acea făină să se coacă niște turte, unse cu ulei de la Maslu, pentru a fi consumate de bolnav.

⁷ Prima mențiune a Maslului ca rit bisericesc săvârșit de clerici asupra bolnavilor o întâlnim în Epistola 25 a papei Inocențiu I din anul 416. În Răsărit, o astfel de mărturie despre Maslu ca rit bisericesc pentru bolnavi avem abia la Sf. Ioan Damaschin („Despre cei adormiți întru credință”, PG 95, col. 264), cam din aceeași perioadă cu apariția Codexului Barberini (vezi mai jos). Mai multe detalii istorice despre vechile mărturii despre Maslu a se vedea la A.A. Ткаченко, *Елеосвящение* // ПЭ, vol. 18, pp. 327-329.

cu Sfintele Taine, mai ales că, spre deosebire de alte Taine ale Bisericii (care existau într-o formă sau alta), doar Euharistia era numită (încă din vechime) „leacul nemuririi și doctorie”⁸. Deci primele rânduieli pe care le avem sunt legate de Liturghie (ca punct central) și această legătură a Maslului cu Liturghia se va păstra până în secolele XIII-XIV, când se fac cei mai importanți pași în constituirea rânduielii de astăzi.

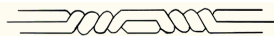
2. Rânduiala pe care o avem în prezent în Molitfelnic a început să se formeze începând cu sec. X și s-a încheiat în sec. XVII. Procesul a fost unul foarte complex. Primul Molitfelnic (Evhologhion) bizantin – Codex Barberini gr. 336 (sec. VIII) – nu are încă o rânduială a Sf. Maslu, ci prezintă doar 5 rugăciuni pentru bolnavi, fără alte texte sau explicații.⁹ Dintre aceste rugăciuni: prima este „Părinte, Sfinte...”, într-o formă foarte scurtă¹⁰ (și fără a-i specifica destinația); a patra este rugăciunea de astăzi a sfințirii uleiului – „Doamne, Cel ce cu mila și cu îndurărilor Tale...”; a cincea rugăciune din acest codex este asemănătoare cu a patra din rânduiala de astăzi, iar celelalte au ieșit din uz.

3. În secolele X-XII apar cele mai multe elemente ale slujbei de astăzi, dar ele erau percepute și săvârșite diferit. Existau cel puțin

⁸ Sf. Ignatie Teoforul, *Epistola către Efeseni*, 20.2, trad. rom., în vol. „Scrierile Părinților Apostolici” (PSB 1), Buc. 1995, p. 197.

⁹ Vezi *Canonul Ortodoxiei*, vol. 1, Ed. Deisis / Stavropoleos, 2008, pp. 996-998. A se vedea și иером. Венедикт Алентов, *К истории Православного богослужения. Историко-литуургическое и археологическое исследование о чине таинства елеосвящения*, Киев, 2004, p.57.

¹⁰ *Părinte Sfinte, Doctorul sufletelor și al trupurilor, Care L-ai trimis pe Unul-Născut Fiul Tău și Domnul nostru Iisus Hristos ca să vindece și să răscumpere din moarte, Tu Însuși, prin harul Hristosului Tău, vindecă și pe robul Tău (N) de neputința trupească care-l ține și fă-l să vieze după bună-plăcerea Ta, împlinind prin facere de bine mulțumirea datorată Ție. Că a ta este stăpânirea și a Ta este împărăția, a Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururi și în vecii vecilor. Amin.*

patru tradiții diferite de săvârșire a acestei rânduiei¹¹ și ele cu timpul s-au suprapus. Iată câteva elemente importante care inițial chiar au dus la formarea slujbei(!), iar mai târziu au rămas în mare parte uitate sau/și neînțelese:

a) S-a accentuat legătura Maslului cu Liturghia și chiar cu celelalte Laude ale ciclului zilnic, ceea ce a adus la alcătuirea unei Utrenii speciale care se săvârșea înainte de Liturghia unită cu Sfântul Maslu. Și în prezent avem această rânduială a Utreniei înainte de Maslu¹² și ar fi foarte indicat să se pună Canonul¹³ și Stihirile din Molitfelnic chiar la Utrenia zilei în care se săvârșește Maslul – așa cum se făcea odinioară.

b) Uleiul se sfințea după Proscomidie, apoi la Liturghie se

¹¹ După manuscrisele din această perioadă se pot diferenția următoarele tradiții: *Constantinopolitană* [mss Coislin 213]; *Sud-italiană*, tot greco-bizantină [mss Crypt G.b. IV și G.b. X, care s-au dezvoltat în rânduiala din Barberini gr. 329]; *Sinaitică* – preluată de timpuriu de *Muntele Athos* [Lavra 189, Sinaiticus gr. 960 și variantele mai târzii, dar asemănătoare cu primele: Pantokrator 149 și Sinaiticus gr. 985] și *Ierusalimiteană* [cunoscută doar în 2 mss slave: РНБ Соф 1053 și 1054]; Detalii: Дяк. И. Реморов, *Византийское чинопоследование Таинства Елеосвящения*, p. 3 și urm.

¹² Această rânduială premergătoare Maslului propriu-zis urmează întrutotul schema Utreniei, numai că la redactarea ei ca slujbă distinctă s-au făcut și unele mici greșeli. Înainte de Canon avem o Ectenie Mică care e o prescurtare a Ecteniei Mari de la Utrenie, numai că plasarea ei aici e foarte nereușită. Orice Laudă sau Taină are Ecteniile Mici după cele Mari, iar aici se începe slujba cu „*Iară și iară...*”, de parcă până acum cineva s-a rugat mult, iar acum s-ar cere de a-i mai îndemna pe oameni să o facă „*iară și iară*”. Este nevoie ca acest moment să fie revizuit, mai ales că nu toți ortodocșii fac la fel, unii având o Ectenie întreită, iar alții neavând nici un fel de Ectenie.

¹³ Acest Canon a fost compus de Sf. Arsenie, episcop de Kérkyra [acum: Córfu] († aprox. 953) și el apare tot timpul însoțit de propriile Sedelne, Condac și Luminândă, în timp ce Stihirile Laudelor sunt texte de sine stătătoare. Uneori acest Canon era secundat și de alte Canoane pentru bolnavi sau de Canonul Sfinților Doctori fără de arginți, pentru a forma o Utrenie deplină (care, în mod normal, nu poate avea un singur Canon).

puneau cereri speciale pentru bolnav și se citeau anumite pericope biblice, iar la sfârșitul Liturghiei, după împărțirea bolnavului, acesta era uns cu untdelemn. Unele manuscrise prevăd ca această rânduială să fie săvârșită șapte zile la rând și, dacă e posibil, de șapte preoți diferiți.¹⁴

c) Dacă bolnavul era la pat, dar avea paraclis particular acasă,¹⁵ Liturghia se săvârșea chiar în casa bolnavului, după care acesta și rudele lui erau împărțâșiți și unși cu ulei sfințit; deci nu era uns doar bolnavul, ci și toți ai casei, și chiar pereții și ușorii casei.¹⁶ În cazul celor mai mulți oameni însă, care nu aveau paraclise particulare, dar nici nu se puteau deplasa la biserică din cauza bolii, rânduiala era probabil următoarea: uleiul era sfințit înainte de Liturghie (ca de obicei), după care preotul, însoțit de rudele bolnavului care s-au rugat pentru el la biserică, mergea și-l împărțâșea cu Sfintele Taine, după care îl ungea cu untdelemn sfințit, citindu-i și anumite rugăciuni destinate celor bolnavi.

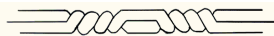
4. În sec. XIII-XV Slujba Sfântului Maslu se rupe de Liturghie și tot în această perioadă Maslul începe să fie considerat una din „cele 7 Taine”, iar rânduiala devine foarte complexă, adunând tot felul de rugăciuni (din diferite tradiții și epoci) și sistematizându-le într-o rânduială care trebuia să corespundă noțiunii de „Taină”.¹⁷ Tot

¹⁴ Cf. Mss Coislin 213 (aflat la Paris), care este din Constantinopol și datează din anul 1027. Textul și comentarii la acest mss vezi la M. Arranz, *Таинства Византийского Евхология*, vol. II, Москва 2003, pp. 534-540. Tot în acest volum se găsesc textele comentate a mai multor rânduieli ce aparțin diferitor epoci și regiuni.

¹⁵ Desigur aceasta era valabil numai pentru aristocrații timpului, care erau foarte bogați.

¹⁶ Cf. Mss Coislin 213 (Paris) / Constantinopol, anul 1027.

¹⁷ Scolastica a elaborat un sistem filosofico-teologic foarte complicat care caracterizează Tainele Bisericii, stabilind cu precizie anumite reguli cu privire la *săvârșitor*, *primitor*, *formă*, *materie* etc. Preluând aceste idei în teologia ortodoxă, Biserica s-a văzut nevoită să excludă ungerea cu ulei a celor adormiți, valabilă încă și în timpul Sf. Simeon al Thesalonicului (sec. XV) și

din acest motiv începe să fie stabilit Ecfonisul „*Binecuvântată este Împărăția...*” ca binecuvântare de început, deși unele ediții grecești nici astăzi nu-l au.¹⁸ În această perioadă, când în paralel se stabilea și rânduiala liturgică a Spovedaniei (asemănătoare cu cea de astăzi), Sfântului Maslu i se imprimă un caracter penitențial foarte pronunțat, care inițial era mai redus. Mai mult decât atât, pentru prima dată întâlnim cazuri de săvârșire a Maslului asupra celor sănătoși, insistându-se, contrar scopului inițial al ritului, pe vindecarea sufletului și iertarea păcatelor.¹⁹ Uneori Maslul a fost

numită tot Maslu (literar: „ungere cu ulei”). Aceasta pentru că în Apus s-a stabilit ca primitorul unei Taine să fie doar o persoană umană vie. Iată de ce și Însmormântarea, Sfințirea Bisericii, Sfințirea Apei ș.a., care odinioară se numeau în Răsărit tot „Taine”, nu au putut să mai primească această însușire începând cu sec. XIII-XIV. Rămânând la acest aspect, trebuie să mai observăm că scolastica este pusă într-o mare încurcătură atunci când trebuie să spună care este momentul exact al săvârșirii Tainei Sf. Maslu, în condițiile în care în Răsărit acesta are mai multe binecuvântări ale uleiului și mai multe ungeri. Nu vrem să fim răutăcioși, dar această problemă apare și în fața filo-scolasticilor noștri, care de mai bine de un secol copie manualele dogmatice occidentale, mulțumindu-se doar cu niște revizuii cosmetice, dar fără o abordare ortodoxă serioasă a Învățăturii Bisericii despre Taine.

¹⁸ Cf. EYXOΛOΓION TO MEΓA, Athena, 1862¹, 2008², p. 265. Faptul că acest Molitfelnic, foarte răspândit la greci, nu are nici un fel de binecuvântare la începutul Maslului (propriu-zis) a dus la aceea că și astăzi unii preoți greci nu zic nici o binecuvântare între „Utrenia” Maslului și Ectenia Mare, iar cei mai mulți zic binecuvântarea obișnuită: „Binecuvântat este Dumnezeu nostru...”. Totuși binecuvântarea mare se justifică și prin legătura pe care Maslul a avut-o cu Liturghia și ea trebuie rostită în acest moment.

¹⁹ În prezent, de exemplu, se insistă pe săvârșirea cât mai deasă a Sfântului Maslu pentru cei posedați (mai mult sau mai puțin evident) de duhurile necurate. Se trece însă cu vederea faptul că rugăciunile de la Maslu, chiar și în forma de azi, nemaivorbind de cea veche, nu fac nici o aluzie la izgonirea demonilor. Aceasta pentru că Biserica din totdeauna a avut rânduiele speciale pentru fiecare situație și abia mai târziu ele au început să se confunde.

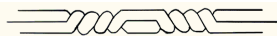
văzut și ca o pregătire pentru împărtășirea cu Sfintele Taine²⁰ (deși inițial împărtășirea preceda ungerea). Iată de ce rușii au practicat într-o vreme „Maslul de obște” în Joia sau Sâmbăta Mare²¹ (ca o pregătire a tuturor creștinilor pentru împărtășirea pascală), iar grecii și astăzi săvârșesc o astfel de rânduială „de obște” în Miercurea Mare, iar uneori și în Ajunul Crăciunului.

5. Rânduiala și textele Sfântului Maslu au suferit încă multe modificări și adaptări ulterioare, fixându-se într-o formă relativ definitivă abia în sec. XVII, când se renunță la pericopele biblice diferite pentru Maslul săvârșit femeilor²², iar pe de altă parte, mai ales datorită tiparului, rânduiala se uniformizează în toate Bisericele Ortodoxe (în ciuda diferențelor și percepțiilor de până atunci). Se fixează un sistem fix de pericope biblice: 7 apostolice și 7 evanghelice (chiar dacă nu cele mai potrivite), iar rugăciunea „*Părinte Sfinte...*” a fost lungită prin adăugarea mai multor nume de

²⁰ Se știe că până prin sec. VI a existat o ungere cu ulei a penitenților la momentul încheierii perioadei de pocăință și al primirii lor la împărtășire. Uneori o astfel de rânduială asupra penitenților se făcea chiar în preajma Paștilor. Rânduiala nu era general acceptată și a dispărut demult, dar obiceiul unei ungeri „de obște” cu ulei înainte de Paști a rămas în Biserica Greacă, fiind preluat de timpuriu și în cea Rusă (unde a și dispărut). Printre cei care la acea vreme s-au opus asocierii dintre ungerea cu ulei sfințit și riturile penitențiale a fost papa Inocențiu I și Sf. Chiril al Alexandriei, iar printre cei care acceptau o astfel de asociere au fost Origen și Ioan Gură de Aur. Este deci important să reținem această dilemă, pentru a înțelege că imprimarea în prezent a unui caracter penitențial foarte pronunțat Sfântului Maslu, are pe de o parte o justificare, iar pe de alta, a avut mai multe respingeri în istorie (Detalii: A.A. Ткаченко, *Врачевальное помазание в раннехристианской традиции*, // Referat citit la Conferința teologică internațională: „Învățătura Ortodoxă despre Tainele Bisericii”, Moscova (13-16 noiembrie 2007), C. 2).

²¹ Cf. М. Желтов & С. Правдолюбков, *Богослужение РПЦ в X-XX вв.* // ПЭ, vol. «РПЦ», p. 491.

²² În trecut existau rânduiele speciale pentru femei nu doar la Maslu, ci și la Călugărie și chiar la Înmormântare. Acestea au dispărut abia în sec. XVII.

sfinți (ca mijlocitori)²³, ceea ce a făcut imposibilă folosirea ei ca rugăciune de ungere pentru fiecare bolnav, așa cum era ea anterior. Pe de altă parte, în ciuda tendințelor de uniformizare a slujbei, uneori prin suprapunerea destul de nereușită a mai multor elemente, în majoritatea Bisericilor Ortodoxe Locale se dezvoltă, aproape neoficial și chiar „clandestin”, două rânduieli deosebite ale Maslului: **a**) una particulară, prin ungerea de 7 ori a unei sau mai multor persoane bolnave concrete; și **b**) una „de obște”, făcută în anumite momente ale anului,²⁴ dar cu o singură ungere pe frunte abia la sfârșitul slujbei. Această diferențiere a fost condiționată și de exagerarea pseudo-dogmatică a necesității săvârșirii slujbei de către șapte preoți. Vom reveni la acest aspect, dar la moment trebuie să precizăm că această exagerare, precum și slujba deosebit de lungă, a creat o situație din care cu greu se va ieși. Pe de o parte se afirmă că Maslul săvârșit de un singur preot nu e recomandabil, unii considerându-l chiar nevalabil.²⁵ Pe de altă parte, Maslul cu 7 preoți, la care participă zeci și chiar sute de oameni, este o slujbă deosebit de lungă și obositoare (mai ales într-o zi cu Liturghie), și aceasta nu permite săvârșirea a 7 ungeri (pe mai multe părți ale trupului). Iată

²³ Procesul se pare că a început încă din timpul Sf. Simeon al Thesalonicului (sec. XV), care amintește de „toți sfinții și Preasfânta Născătoare de Dumnezeu” (cf. *Tratat*, cap. 290, vol. II, p. 37), deși în Codex Barberini nici măcar aceștia nu sunt menționați. Tot la Sf. Simeon deja observăm că drept Ecfonis final este dat textul de astăzi.

²⁴ Pe lângă momentele amintite mai sus, se obișnuiește a se face „Maslu de obște” în toate posturile (o dată sau de mai multe ori), la Sărbătoarea Sf. Mare Mucenic Pantelimon (în special în Basarabia) și chiar în fiecare săptămână, de obicei în zilele de joi sau vineri. Așa cum vom vedea mai jos, obiceiul săvârșirii săptămânale a Maslului nu numai că este o inovație, ci pervertește scopul și chiar efectul Sfântului Maslu.

²⁵ Chiar *Învățătura de Credință Ortodoxă*, cap. 219 (București 2000, p. 285) insistă pe numărul de 7 și admite prin excepție 3 sau cel puțin 2 preoți, dar în nici un caz unul singur. Totuși Catehismul refuză să se pronunțe categoric asupra faptului că Maslul săvârșit de un singur ar fi nevalabil.

de ce s-a ajuns la o singură ungere pe frunte,²⁶ chiar dacă unii consideră că o astfel de rânduială nu mai poate fi numită „Taină”.²⁷ Se uită însă că aceasta nu este decât revenirea la rânduiala simplă a Maslului, cu deosebirea că aceea era săvârșită doar oamenilor bolnavi, nu „de obște”.

Trebuie să mai spunem că tot în această perioadă, la jumătatea secolului al XVII-lea, Mitropolitul Petru Movilă al Kievului introduce pentru prima dată în Răsărit ideea că Maslul ar trebui să fie săvârșit doar celor muribunzi²⁸, așa cum era până nu demult la romano-catolici.²⁹ Această remarcă (considerată eterodoxă) a lui Petru Movilă, care într-o vreme era luată drept normă și în părțile noastre, putea să fie condiționată și de tendința ce se generaliza deja în Răsărit, de a face Sfântul Maslu oricui și oricând.³⁰

În prezent, pe fundalul necunoașterii și a ignoranței, Slujba Sfântului Maslu nu mai este înțeleasă din perspectiva ei istorică și, din acest motiv, riscă să nu fie înțeleasă deloc. Dovadă sunt toate exagerările și improvizatiile legate de Sf. Maslu.

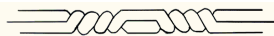
²⁶ Această practică există în prezent și în Athos, unde Sf. Maslu se face o singură dată pe an pentru toți monahii (chiar și mai puțin bolnavi), dar cu o singură ungere pe frunte la sfârșit. Doar în cazuri speciale Sf. Maslu se face celor grav bolnavi. Mai nou la greci, inclusiv în Athos, se obișnuiește să se spună chiar o formulă specială la ungere, cu rostirea numelui fiecăruia, iar rugăciunea „*Părinte, Sfinte...*” se spune o singură dată. Amintim că până la 1917 și în Rusia se făcea acest „Maslu de obște” cu o singură ungere pe frunte la sfârșit (și acesta nu era considerat o improvizatie, așa cum se spune uneori în BOR), dar contextul istoric prin care a trecut Biserica Rusă în sec. XX a dus la dispariția oricărei slujbe cu participări masive a credincioșilor, iar după revigorarea acestora în anii '90 a început a se săvârși Maslul în forma extinsă, indiferent de numărul primitorilor acestei Tainei (cf. Дяк. И. Реморов, *Елеосвящение* // ПЭ, vol. 18, p. 332).

²⁷ Cf. Прот. Михаил Архангельский, apud И. Реморов, *op. cit.*, p. 332.

²⁸ *Требник*, vol. I, Киев 1646, p. 475.

²⁹ Chiar și latinii au renunțat la această idee greșită, odată cu Conciliul II Vatican (1962-1965). Până atunci ei foloseau cu precădere denumirea de „*extrema unctio*”, după care au preferat „*unctio infirmorum*” sau „*unctio Olei Sacratii*”.

³⁰ A se vedea și punctul III.3-4 din prezentul studiu.

II

Deși ar fi interesant să studiem și sistemul lecturilor biblice din cadrul Slujbei Sfântului Maslu³¹, ni se pare mai necesar studiul rugăciunilor ce se citesc de către preot: una de sfințire a uleiului, alte șapte rugăciuni înainte de fiecare unger³², rugăciunea „*Părinte Sfinte...*” și ultima – cea a punerii Evangheliei pe capul bolnavului.³³

Deja am spus că rugăciuni de sfințire a uleiului avem încă din creștinismul primar, iar rugăciunea pe care o avem astăzi, așa cum am văzut la punctul I.2. este încă din sec. VIII. La punctul I.3b am văzut că la un moment dat Sfântul Maslu se săvârșea șapte zile la rând. Mai știm că sfințirea uleiului în fiecare zi se putea face printr-o rugăciune de sfințire specială (obicei care a variat în funcție de perioadă și regiune) și abia atunci când toate șapte ungeri s-au acumulat într-o singură rânduială (săvârșită într-o singură zi), Slujba a păstrat o singură rugăciune de sfințire a uleiului, cea pe care o avem și astăzi. A fost preferată anume aceasta atât din cauza frumuseții textului, cât mai ales datorită vechimii și răspândirii ei. Faptul că și celelalte rugăciuni au încercat să supraviețuiască în rânduiala Maslului creează și astăzi multe confuzii literare și chiar

³¹ A se vedea schemele anexate în studiul diaconului И. Реморов, *Византийское чинопоследование Таинства Елеосвящения* // Referat citit la Conferința teologică internațională: „Învățătura Ortodoxă despre Tainele Bisericii”, Moscova (13-16 noiembrie 2007) – URL: http://theolcom.ru/doc/sacradoc/4_03_Remorov.pdf.

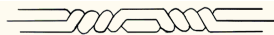
³² Corect ar fi să folosim pentru Maslu (și nu numai) anume cuvântul „ungere [cu ulei]” și nu „miruire”, cum greșit zic cei mai mulți, preluând termenul de la ungera cu Sfântul și Marele Mir, care se face o singură dată în viață, imediat după Botez.

³³ Ar fi importantă și istoria troparelor din această slujbă, mai ales că unele dintre ele au servit drept cuvinte însoțitoare momentului ungerii (în diferite locuri și timpuri), după care au fost toate adunate la un loc, după un obicei liturgic mai general și aproape de fiecare dată cu urmări imprevizibile.

dogmatice, dar asupra acestui aspect vom reveni mai jos. Acum ținem să menționăm că această rugăciune de sfințire trebuie rostită o singură dată, la începutul Slujbei, iar rânduiala întâlnită doar în Molitfelnicul românesc actual – ca ea să fie rostită de 7 ori chiar și atunci când este un singur preot – este o greșeală evidentă. Totul a pornit de la mențiunea din unele manuscrise și cărți, ca toți preoții prezenți (oficial – 7) să binecuvânteze uleiul; dar aceasta nu înseamnă că fiecare trebuie să rostească separat rugăciunea, ci doar să facă semnul cruciș al binecuvântării peste untdelemn la cuvintele protosului: „...*sfințește untdelemnul acesta...*”.³⁴ Noi știm că toate Tainele și Ierurgiile au o singură „epicleză”³⁵ și chiar dacă partea principală a acesteia este rostită de trei ori, așa cum avem la Sfințirea apei de exemplu, aceasta este o simplă manifestare a binecuvântării unice a Sfintei Treimi, fără să însemne trei binecuvântări. (Teologia noastră cunoaște antinomia 3=1, dar n-a vorbit niciodată de antinomia 7=1, cel puțin sub acest aspect.) Mai mult decât atât, și Liturgia are o singură epicleză, iar Darurile euharistice sunt binecuvântate o singură dată și nu-i clar de ce uleiul de la Maslu ar trebui binecuvântat de 7 ori. Iar dacă admitem argumentul destul de șubred al Sf. Simeon al Thesalonicului că Sf.

³⁴ Este adevărat că există și unele manuscrise sau cărți vechi care menționează clar de repetarea rugăciunii de 7 ori, dar se neglijează faptul că de fiecare dată acolo este vorba despre 7 pahare sau 7 candelă cu ulei, care erau binecuvântate separat, așa încât preoții nu ungeau toți cu ulei din același vas. Așa cum vom explica mai jos, rostirea de 7 ori a rugăciunii asupra aceluiași ulei este un nonsens și chiar greșită.

³⁵ Se fac multe interpretări greșite (și chiar speculații sterile) pe marginea textului de la Sfințirea Aghesmei celei Mari, precum că ar avea „două epicleze”. Toate vechile manuscrise (inclusiv Barberini gr. 336) au o singură „epicleză”, iar în al doilea caz trebuie să avem formă de gerunziu: „*Însuși și acum, sfințind apa aceasta cu Duhul Tău cel Sfânt, dă tuturor...*”. Abia prin sec. XIV (?) verbul „a sfinți” a fost pus la imperativ, ceea ce a dus cu timpul la triplarea lui și la percepția frazei date ca o „a doua epicleză”. Deci Agheasma Mare are o singură epicleză, ca și toate Tainele și Ierurgiile.

Maslu trebuie săvârșit de mai mulți preoți așa cum Hirotonia unui arhieru e săvârșită de mai mulți arhierii,³⁶ atunci trebuie să deducem că și rugăciunea de sfințire a uleiului trebuie rostită o singură dată de protos, așa cum și cele de la hirotonia în arhieru. Putem spune că această analogie (Maslu – Hirotonia episcopului) devine într-adevăr evidentă mai ales la rugăciunea de punere a Evangheliei pe capul bolnavului, dar și în acest caz rugăciunea este rostită tot o singură dată.³⁷

Mergând mai departe, la celelalte rugăciuni, trebuie să menționăm că rugăciunea finală de punere a Evangheliei pe capul bolnavului este destul de veche și textul ei nu prezintă dificultăți, decât în cazul în care Maslul este săvârșit de un singur preot (pentru că expresiile cu privire la săvârșitor sunt la plural).

Deja am vorbit despre rugăciunea „*Părinte Sfinte...*”, de aceea vom insista puțin și asupra celorlalte 7 rugăciuni care urmează după cele 7 Evanghelii și preced cele 7 ungeri.

Citind atent aceste rugăciuni, observăm că primele patru rugăciuni sunt compuse din câte două părți: una de sfințire a uleiului(!) și alta „tematică”, uneori fără o legătură directă cu Maslul. Începuturile acestor rugăciuni sau chiar unele părți de mijloc, așa cum constată liturgiștii³⁸, constituie vechi rugăciuni independente de sfințire a uleiului, care au fost preluate de această rânduială a Maslului, chiar dacă aceasta clatină într-o anumită măsură valoarea primei rugăciuni de sfințire (fie și rostită de 7 ori), dar și sensul primelor ungeri, care ar ieși că se fac cu un ulei, care pe parcurs se tot sfințește și nu era pe deplin sfințit la început.

³⁶ Cf. *Tratat*, cap. 283, vol. II, ed. Suceava 2003, p.32.

³⁷ Probabil pe aceste considerente s-a dezvoltat, mai ales la ruși, ideea că Maslu este o slujbă „sobornicească” (de unde și denumirea lor alternativă pentru Maslu – «Соборование»), întrucât și la hirotonia în episcop, prezența mai multor arhierii are menirea de a manifesta și chiar legitima sobornicitatea acelei hirotonii.

³⁸ Vezi *nota 2* din prezentul studiu.

Printr-un studiu minuțios al manuscriselor liturgice se mai poate observa că partea a doua a primei rugăciuni (de la cuvintele: „*Că Tu ești Dumnezeu Cel mare și minunat...*” și până la Ecfonis) este o veche rugăciune de sfințire a uleiului de la Botez și nu are nimic comun cu Sfântul Maslu (pentru bolnavi).³⁹ Molitfelnicele grecești și slavonești și în prezent specifică caracterul opțional al acestei părți din rugăciune,⁴⁰ lucru valabil înainte și pentru alte rugăciuni ale Maslului.⁴¹

O situație similară avem și în cazul rugăciunii a doua, unde partea secundară provine dintr-o rugăciune penitențială, dar întrucât acest aspect a fost imprimat întregii slujbe, acest pasaj nu mai deranjează pe nimeni.

Rugăciunile a 3-a și a 4-a, deși compuse din 2 rugăciuni inițial independente, conțin în prezent cele mai relevante cereri și mijlociri pentru bolnav(i), dar, din păcate, această tematică nu se regăsește și în celelalte rugăciuni.

Singurele rugăciuni întregre (din cele 7) sunt ultimele trei: a 5-a, a 6-a și a 7-a. Dacă a 5-a rugăciune face niște aluzii mai directe la boală și vindecare, a 6-a și a 7-a sunt rugăciuni pur penitențiale, fără o legătură directă cu Sf. Maslu.⁴² Mai mult decât atât, exagerarea caracterului penitențial al Sfântului Maslu, suprapusă cu diletantismul teologic de care n-au scăpat uneori nici autorii unor

³⁹ Дияк. И. Реморов, *Елеосвящение* // ПЭ, vol. 18, p. 331. A se citi atent această rugăciune, unde se văd clar ideile legate de (înnoirea prin) Botez.

⁴⁰ Cf. *Μικρον Ευχολογιον*, Ed. Αποστολική Διακονία, 2007, ΣΣ. 182-183; *Ευχολογιον Το Μεγα*, Athena, 1862¹, 2008², Σ. 270; ТРЕБНИК, СПб, 1995, fila 46 r/f.

⁴¹ *Ευχολογιον, Α' – Αγιασματαριον*, Ed. Άγιον Όρος, 2008, ΣΣ. 148-154. Este interesant că acest Evhologhion athonit prezintă forma primară a primelor 4 rugăciuni, iar în locul ultimelor 3 dă alte rugăciuni pentru bolnavi, la fel de scurte ca primele.

⁴² Trebuie să recunoaștem că începutul: „...Doamne, Dumnezeu nostru, *Doctorul sufletelor și al trupurilor...*”, prezent în ultimele 2 rugăciuni, este un adaos artificial, care nu concordă cu restul rugăciunii.

rugăciuni, a dus la alcătuirea unui text ridicol și chiar penibil din punct de vedere teologic în rugăciunea a 7-a. Iată textul cu pricina: „...în timpul venirii Tale în trup n-ai chemat pe cei dreپți, ci pe cei păcătoși, la pocăință, precum pe vameșul, pe desfrânata, pe tâlharul, și pe hulitorul și prigonitorul Tău, marele Pavel, prin pocăință l-ai primit; iar pe Petru, verhovnicul și apostolul Tău, care s-a lepădat de Tine de trei ori, prin pocăință l-ai iertat și l-ai primit și i-ai făgăduit lui zicând: **tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica Mea și porțile iadului nu o vor birui pe dânsa; și îți voi da ție cheile împărăției cerurilor...**”. Trecând peste faptul că textul evidențiat de noi nu are nici o legătură cu Maslul, ci numai complică continuitatea ideilor (*a se vedea rugăciunea integral*), observăm aici și o eroare biblică destul de gravă: noi știm că această făgăduință i-a fost dată lui Petru încă înainte de Schimbarea la Față a Domnului (cf. Matei 16:18), lepădarea lui Petru a avut loc deja după Cina de Taină, înainte de condamnarea Mântuitorului la moarte (cf. Matei 26:69-75 și textele paralele), iar iertarea și primirea lui Petru a avut loc abia după învierea lui Hristos (cf. Ioan 21:15-17). Autorul rugăciunii a 7-a prezintă însă această ordine total invers, deci contrar Scripturii, ceea ce în general este inadmisibil; și întrucât textul evidențiat de noi este greșit și nu are nici o legătură cu tematica slujbei, el ar trebui (sau cel puțin ar putea fi) înlăturat.

Deci rugăciunile de la Sfântul Maslu, mai ales unele dintre ele, nu trebuie privite ca un „datum apostolic”, ci trebuie minuțios studiate, iar în măsura posibilităților adaptate după niște rigori dogmatice, liturgice și filologice clare.

III

În cele din urmă am dori să abordăm niște implicații dogmatice și canonice⁴³ ale Sfântului Maslu în practica bisericească, care deseori sunt

⁴³ Prin „implicații canonice”, nu avem în vedere niște reguli care să fie prevăzute în careva canoane, ci pur și simplu niște reguli sau principii după care se

trecute cu vederea sau sunt tratate foarte rigid și chiar superficial.

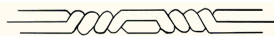
1. Chiar dacă Biserica a numit destul de târziu **Sf. Maslu drept „Taină”**, în prezent acest lucru este mărturisit în unanimitate de toți ortodocșii. De aceea, față de Maslu trebuie o atitudine asemănătoare cu cea față de alte Taine: atât din partea celui care o săvârșește, cât și din partea celui care o primește. Ca și la orice altă taină, Sf. Maslu trebuie făcut personal pentru cel bolnav (nu prin intermediari). Preotul trebuie să fie îmbrăcat în epitrahil și felon, deși multe cărți indică îmbrăcarea tuturor veșmintelor (ceea ce e discutabil).

2. Problema **numărului preoților** este destul de complicată. Reieșind din textul de la Sf. Iacov 5:14 unde se vorbește despre „preoții Bisericii” (la plural), reiese că această Taină trebuie săvârșită de cel puțin 2 preoți. Dar prin „*preoții Bisericii*” putem înțelege și „*preoțimea*” ca atare – în sensul că trebuie să chemăm nu vrăjitorii sau sacerdoții păgâni, ci anume „preoții Bisericii”, fără a avea în vedere *un anumit număr de preoți*. Anume așa a fost înțeles textul inițial, când ungerea bolnavilor era făcută de un singur preot și o singură dată, după o rânduială foarte simplă.

Cu timpul însă, tradiția a fixat pentru această taină un număr de 7 preoți, simbolul de 7 fiind deseori extrem de exagerat. Sf. Simeon al Tesalonicului și alți Părinți de după el, spun că această Taină poate fi săvârșită de cel puțin 3 preoți și doar în caz de mare nevoie de 2, iar de unul în nici un caz.⁴⁴ Ei argumentează prin exemplul hirotoniei în

conduce sau ar trebui să se conducă Biserica în anumite aspecte sau împrejurări.

⁴⁴ Totuși chiar Petru Movilă, care era foarte riguros în astfel de aspecte, admite săvârșirea Sf. Maslu de către un singur preot, dar numai în caz că bolnavul este pe moarte (cf. ТРЕБНИК, vol. I, Киев 1646, p. 475). Acest lucru este însă foarte straniu, pentru că pe aceeași pagină mitropolitul de Kiev scrie că Maslul în general este destinat doar muribunzilor – idee preluată de la romano-catolici. Deci ar ieși că, pentru Petru Movilă, orice Maslu este un caz special și deci poate fi săvârșit de un singur preot.

arhieru unde este nevoie de mai mulți arhierii pentru a face o hirotonie valabilă. Totuși Biserica nu condamnă săvârșirea acestei Taine de un singur preot, ceea ce înseamnă un acord tacit pentru săvârșirea Maslului și de un singur preot. Menționăm că nu există argumente dogmatice serioase pentru ca Taina Maslului să fie săvârșită de mai mulți preoți, afară de acel plural interpretabil din Scriptură.

3. Cât privește **primitorul Tainei**, acesta poate fi un creștin care suferă de o anumită boală trupească sau sufletească, dar și aici se impun anumite concretizări. Textul de la Iacov spune că „rugăciunea... *va ridica pe cel bolnav*”; de aici putem conchide că e vorba de o ședere la pat. Deci Maslul ar trebui să se facă doar celor grav bolnavi⁴⁵ și numai așa putem înțelege de ce romano-catolicii au ajuns să facă această Taină doar înainte de moarte („extrema unctio”), căci nu putea ca această idee să apară fără nici un motiv, mai ales că primele mărturii clare despre săvârșirea Maslului le avem anume din Apus.⁴⁶ Desigur nimeni nu e perfect sănătos și totuși, Taina Sf. Maslu trebuie făcută exclusiv oamenilor care real suferă de o boală ce nu se vindecă prin rugăciunile particulare ale bolnavului sau printr-un tratament medical primar, ci presupune o „intervenție” mai serioasă și pe plan medical, și pe cel duhovnicesc.

Probabil tot pentru cazuri speciale, Petru Movilă publică în Trebnicul său și o variantă prescurtată a Maslului, care constă din: *Binecuvântarea mică, Ectenia Mare, rugăciunea la sfințirea uleiului, un Apostol, o Evanghelie și o rugăciune (primele din rânduiala de azi), ungerea cu ulei apoi rugăciunea finală de punere a Evangheliei pe capul bolnavului și Otpustul*. Din toate informațiile cu privire la istoria Sfântului Maslu, această rânduială poate fi considerată perfect valabilă, cel puțin pentru situații extreme.

⁴⁵ Este interesantă retorica unui teolog rus cu privire la acest subiect. Acesta pune două întrebări la care răspunsul este cunoscut, pentru a ajunge la a treia întrebare care arată, chiar dacă nu foarte exact, situația în care ne-am pomenit. Deci: *Taina Cununiei e valabilă dacă se face asupra persoanelor de același sex?... Taina Hirotoniei e valabilă dacă se face asupra unei femei?... Taina Sf. Maslu e valabilă dacă se face asupra unui om sănătos?*

⁴⁶ Vezi notele 4 și 7 din prezentul studiu.

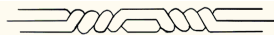
4. Uneori s-a exagerat sau cel puțin a fost privită unilateral problema legăturii dintre boală și păcat. (Tot de aici și concluzia greșită, dominantă mai mult la ruși, ca să nu se facă Maslu la copii, pentru că nu ar avea păcate. Și totuși ei se îmbolnăvesc, nu?) Deși Evanghelia aduce numeroase cazuri de astfel de legături între boală și păcat, există totuși boli care nu sunt cauzate de păcat la nivel personal (cf. Ioan 9:2-3), chiar dacă ele sunt un efect al firii general-umane supusă păcatului.⁴⁷ De aceea nu putem face Sf. Maslu unor oameni care se ung cu acest ulei doar pentru că se cred (și chiar sunt) păcătoși, „prevenind” în acest fel o anumită boală a trupului. Pentru bolile strict duhovnicești, care nu implică și o boală trupească concretă, noi avem alte rânduieli liturgice și nu trebuie în acest caz să denaturăm sensul primar și biblic al Maslului.

S-a mai crezut uneori că Sf. Maslu iartă păcatele, cel puțin cele care involuntar nu au fost spuse la Mărturisire, ceea ce e absolut greșit! Mărturisirea trebuie făcută de fiecare dată înainte de Sf. Maslu, având în vedere că acesta ar trebui să se facă în cazuri vădite de boală grea și nu la orice viroză sau zgârietură de deget; deci Sfântul Maslu are menirea de a înlătura consecințele pe plan trupesc ale acelor păcate. Pe de altă parte, din punct de vedere ortodox, toate Tainele sunt „*spre iertarea păcatelor și spre viața de veci*”,⁴⁸ dar nu trebuie totuși să exagerăm cu ideea că tot ce a rămas nemărturisit la Spovedanie, se șterge necondiționat prin Maslu. Dacă Maslu ar ierta păcatele necondiționat, atunci la ce bun Mărturisirea, mai ales că mulți își fac Sf. Maslu în fiecare săptămână?! Generalizăm Maslu și excludem Spovedania? Cred că le-ar fi tuturor „mai ușor”, dar și fără vreun folos.

În Biserica Rusă, inclusiv în Basarabia, toți doritorii de ași face

⁴⁷ În plan ontologic, boala și moartea sunt efecte ale păcatului, dar în plan personal nu este întotdeauna așa. Noi știm pe mulți Sfinți care au suferit boli foarte grave, dar și mulți păgâni și păcătoși care au fost toată viața perfect sănătoși din punct de vedere fizic.

⁴⁸ Ieromonah Teofan Mada, *Despățimirea: de la etică la ființialitate*, Ed. Agnos, Sibiu 2007, p. 214. Într-un capitol special autorul vorbește despre înțelesul ortodox al Botezului și al celorlalte Taine.

Sfântul Maslu trebuie obligatoriu să se și spovedească, în cazul în care nu s-au spovedit demult sau niciodată. Dacă însă cineva se spovedește destul de des și la un moment dat vrea să-și facă și Maslu spre vindecarea unei boli trupești, Spovedania nu trebuie impusă ca un act formal și obligatoriu.

Trebuie să mai știm că mai mulți teologi nu admit săvârșirea Sf. Maslu pentru persoanele oprite de la Împărtășanie pentru careva păcate mari⁴⁹ și, bineînțeles, persoanelor eterodoxe sau nebotezate.

5. Sfântul Maslu trebuie făcut doar celor bolnavi, fie ei și copii (iar anumite cazuri chiar și celor inconștienți sau în comă). Pomenirea altor persoane decât cele prezente la Maslu sau ungerea hainelor lor cu ulei, este un obicei greșit și acestea nu extind nicidecum „efectul Tainei” asupra celor absenți.⁵⁰ Această percepție magică a harului trebuie dezlădăcinată definitiv din Biserică.

Nu se admite de a face Maslu oricând, oricui și oricum. Practicile mănăstirești (iar în ultima vreme și parohiale și chiar catedrale) de a face Maslu în fiecare săptămâna sau și mai des – mai ales la aceleași persoane⁵¹ – sunt greșite! Așa ceva pur și simplu nu se admite, mai ales când nu e nevoie, iar persoanele respective nici nu se pregătesc duhovnicește pentru această Taină. Nici Maslu „la fără frecvență” pentru cei absenți nu este valabil (ca și orice altă Taină).

Deci practica actuală a Sfântului Maslu trebuie revizuită sub mai multe aspecte, mai ales dacă se va ține seama de istoria acestei slujbe și legătura ei cu Spovedania și Împărtășania.

⁴⁹ А.А. Ткаченко, *Елеосвящение* // ПЭ, vol. 18, p. 333. Acest lucru se justifică din punct de vedere istoric, dacă ne gândim la faptul că în vechime bolnavul era mai întâi împărtășit și abia după aceea uns cu ulei sfințit.

⁵⁰ Peste tot în slujba Sfântului Maslu, ca și la orice altă Taină, se pomenesc doar primitorii direcți ai Tainei respective. Pomenirile pentru bolnavi se poate face în cadrul unor slujbe speciale și mai ales la Liturghie.

⁵¹ La ruși există un principiu neclar de a nu face Sf. Maslu de 2 ori pe durata aceleiași boli. Nu spunem că el este corect, dar arată totuși o altă percepție față de Sfântul Maslu decât cea întâlnită la noi în ultima vreme.